

HEJ

Mød den udvidede redaktion

Ugeavisen Sydslesvig er SSF og SdUs fælles medlems- og informationsblad, der hver torsdag udsendes til SSFs medlemmer samt SdUs institutioner og foreningshuse. Det vil sige, at de to organisationers kommunikationsmedarbejdere i fællesskab producerer Ugeavisen. Sammen giver vi medlemmerne og alle med interesse for det, relevante informationer om, hvad der rører sig i to af mindretallets største organisationer.

Vi skriver tekster, tager billeder, laver layout, læser korrektur, finder på kreative ting og alt andet, der hører med til at producere en ugeavis.

Hvem er vi?

En vigtig del af Ugeavisen er kontakten til medlemmerne og foreningerne. Uden dem ville det være umuligt at lave et medlems- og informationsblad. Derfor vil vi her præsentere os selv, så folk derude ved, hvem de kan tage fat i.

Kommunikationsmedarbejderne har foruden Ugeavisen Sydslesvig selvfølgelig en masse andre opgaver i organisationerne, men vi deltager alle i redaktionsmøder, så man kan fint tage fat i hver af os.

Redaktionen består af:

Claudia Jans, kommunikationsassistent (claudia@syfo.de, +49 461 14408 120)

Anders Toftgaard, kulturkoordinator, PR og kommunikation (andersp@sdu.de)

Linn Grosser, PR og kommunikation (linn@sdu.de, +49 461 14408 230)

Katja Domeyer, forenings- og kommunikationskonsulent (katja@syfo.de)

Rasmus Meyer, kommunikationschef (ram@syfo.de, +1724116514)

Grimur Fjeldsted, kommunikationschef (grimur@sdu.de)

Skriv/ring gerne til os. Ros, ris, idéer, foromtaler, invitationer til arrangementer, beretninger, serviceinformationer – vi hører altid gerne fra vores læsere.

02 Anne Lengefeldt er et blandt flere nye ansigter på Flensborghus

05 Gode ture og dejligt vejr: Sommersjov på Vesterled

07 Mikkkelberg: Tre kendte færøske brødre udstiller i Sydslesvig

08 Præsentation af De Tilsluttede Foreninger: Kvinder i Sydslesvig

20.
SSF Sørup: Strik & Snak, Snak & Strik, **Sørup Danske Skole**, kl.19:00-21:00

21.
SSF, SdU, & Flensburger Hofkultur: Flensburger Hofkultur med Thorbjørn Risager & The Black Tornado, **Flensborg-hus**, kl. 20:30
SSF: Landevejsteater-Shakespeares samlede værker med Teatret Møllen, **Medborgerhuset**, Egernførde, kl. 19:00

22.
SSF Nybjernt: Udflugt til Danfoss Universe, **fra forsamlingshuset, kl. 9.00**
Helligåndskirken: Middagskoncert, „Den sidste nadver“ ved Stephan Krueger, bl.a. Otto Malling, Johann Sebastian Bach, **Helligåndskirken**, kl. 12:00
SSF Treja og omegn: Freibad Ohrstedt Schule, kl. 15.00, med fælles picnic
SSF Bøglund: Hygge med grillaften, **Bøglund forsamlingshus**, kl. 16.00

23.
Christian Lassens Mindemuseum: De små museers dag, **Christian Lassens Mindemuseum**, kl. 14:00-17:00

25.
Bøglund Seniorklub: Senioreftermiddag, **Bøglund forsamlingshus**, kl. 14.30
SSF Sdr. Brarup og Menighedens Seniorklub 60+: Tur til Told- og grænselandsmuseum i Padborg

26.
Harreslev Kvindeforening: Hygge med perlekædefremstillling, **Harreslev-Kobbermølle Danske Skole**, Blå sal kl. 19:00

27.
Den slesvigsk Kvindeforening:Strik & snak, **Tarp danske Kirke**

Danskkurser i efteråret på Jaruplund Højskole

Jaruplund Højskole tilbyder danskkurser på forskellige sprog niveauer. Mange deltagere benytter muligheden for "Bildungsurlaub" til et sprogkursus. Det sproglige niveau går fra begyndere på trin 1 til gode fortsættelse på trin 7. Her er der stadig plads:

14.9. - 18.9.	trin 5
09.10.- 11.10.	weekend trin 7
12.10.- 16.10.	trin 6
30.11.- 4.12.	trin 1

Pris
Ugekursen koster 265,- Euro, weekendkursen 310,- Euro. Overnatning med morgenmad skal forespørges. Flere oplysninger på www.jaruplund.com.

SPROGLIGT

Gudstjenester

Lørdag, 22. august 2026
Husum kl. 10 Sørensen *dåb*

12. søndag e. trinitatis | 23. august 2026 | Matt. 12,31-42
Egernførde kl. 10 Hultberg
FL Ansgar Kirke kl. 10 Fønsbo
FL Helligåndskirken kl. 10 Knudsen
FL Sct. Hans kl. 16:30 Egeris
FL Sct. Jørgen kl. 10 Egeris
Frederiksstad kl. 14:30 Sørensen *ind-*

skolingsgudstjeneste
Harreslev kl. 11:30 Böll
Husum kl. 10 Sørensen *indskolingsgudstjeneste*
Kappel kl. 10 Mogensen
Lyksborg kl. 10 Thun
Læk kl. 16 Sloth
Rendsborg kl. 19 Brask *med kirkekaffe*
Slv. Ansgar kl. 14 Hultberg
Strukstrup / **St. Georg** kl. 11:30 Mogens

Tønning kl. 14:30 Hammer
Valsbøl kl. 14 Knudsen
Vesterland kl. 10:30 Rasmussen

Onsdag, 26. august 2026
Læk / **Steensen Stiftelsen** kl. 15 Sloth *andagt*

Se også www.kirken.de/gudstjeneste

Anne Lengefeldt ansat som projektkoordinator

Det er en helt ny stilling, som Anne er tiltrådt pr. 10. august. Hun er ansat som projektkoordinator for projektet "Sammen om fællesskaber" som Dansk Sundhedstjeneste for Sydslesvig, Sydslesvigsk Forening og Dansk Kirke i Sydslesvig har søgt midler til i fællesskab ved Sydslesvigudvalget. Projektet blev bevilget og dermed blev stillingen som projektkoordinator en realitet.

Som udgangspunkt vil projektet og dermed Anne beskæftige sig med at skabe fællesskaber for ældre og med ældre, at kortlægge hvilke behov, der er for denne målgruppe. Skabe muligheder for at deltage i fællesskaber, selvom man måske har nogle fysiske udfordringer eller ikke er tilknyttet en gruppe og meget andet. Stillingen er som sagt helt ny og dermed har Anne mulighed for at skabe den helt fra bunden og sammen med styregruppen finde ud af, hvad der skal ske og hvad hun kan sætte i gang. Anne læste pressemeddelelsen, da pengene var blevet bevilget og hendes interesse var vakt og hun søgte den to-årige projektstilling omgående, da den blev slået op.

Hendes familie flyttede fra Danmark til Sydslesvig, da hun var 7 år, så hun har haft sin skolegang i Sydslesvig, hvorefter hun tog sin bacheloruddannelse i Musik – og kulturvidenskab i Århus og København og efterfølgende sin kandidat i Australien i Kunst- og underholdningsmanagement. I Hamborg fik hun job som projektleder for en eventvirksomhed, der organiserede events for danske firmakunder i Tyskland. Sideløbende og sidenhen udelukkende gjorde hun sig selvstændig med at skabe en onlineportal for baby- og

VELKOMMEN

børneprodukter, som formidler mellem parterne og hvor hun har skrevet testberetninger. Desuden forfatter hun tekster til kommunikationsmateriale for danske virksomheder. Hun er udover hendes nye stilling som projektkoordinator også ansat deltids ved Slesvigsk Kreditforening, hvor hun arbejder med foreningsarbejde og kommunikation. Hun vendte tilbage til Sydslesvig i 2016 og

bor med sine to børn i Munkbrarup. Annes arbejdsplads er på Flensborghus på 1. sal, når hun ikke er undervejs for at undersøge, besøge eller kortlægge sit projekt. Hun er i fuld gang og man kan mærke, hvor meget hun brænder for stillingen. Et spændende projekt er dermed skudt i gang og man vil helt sikkert høre mere til det i den kommende tid.

Tur til Thy er aflyst

Kvinder i Sydslesvig må desværre aflyse turen til Wool Days Thy. Det var planlagt den 19. september. Hvis man selv har lyst til at tage til Wool Days Thy,

det tidligere Fanø Strikkefestival, så finder det sted fra den 18.-20. september i Huruphalerne på Thy. Se mere på <http://wooldays.dk/>

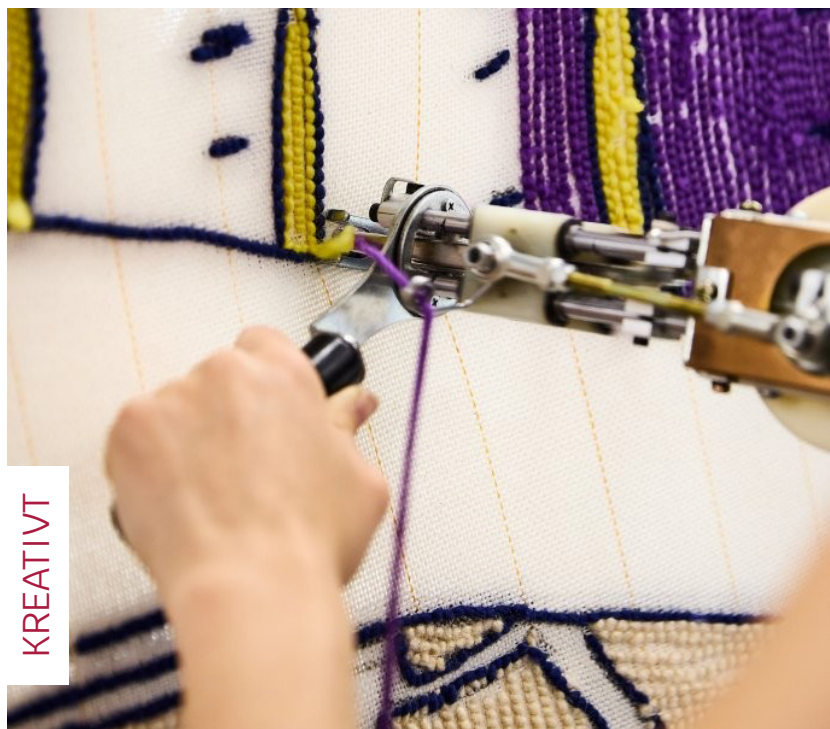
Ugeavisen Sydslesvig

Udgiver: Flensborg Avis
Redaktion:
Sydslesvigsk Pressetjeneste ved Sydslesvigsk Forening og Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger
Flensborghus
Nørregade 76,
D-24939 Flensborg
Telefon +49 461 14408-120, -122, -230, -233
www.ugeavisen-sydslesvig.de
redaktion@ugeavisen-sydslesvig.de

Det bliver et fantastisk halvår

Så er sommerferien lige så stille forbi og Aktivitetshuset starter en ny sæson. Kulturhuset er tilbage med de lange åbnings-tider mandag, tirsdag, torsdag fra kl. 10-20, onsdag fra kl. 10-21 og fredag fra kl. 10-14. Desuden udkommer det nye kursusprogram den 27.8. Hvis man ikke vil vente, kan man allerede hente

en printet version på Akti. Ellers bliver programmet omfordelt med indstik i Flensborg Avis den 27.8. På hjemmesiden kan man se programmet og tilmelde sig til de ønskede kurser fra kl. 6 af den 27.8. Der vil være et hav af spændende emner og eftertragtede kurser, så man kan glæde sig til dette nye tilbud!

KREATIVT

Studiepraktik hos SSF

ERFARING

Flensborghus får et nyt ansigt i de næste seks uger. Christin Schnitz har valgt at tage i praktik hos SSF som en del af hendes studie på CAU Kiel. Hun er opvokset i det danske mindretal og tog studentereksamen på

Duborg-Skolen, hvorefter hun valgte at læse Skandinavistik og Tysk på universitetet. Der venter et spændende forløb gennem de forskellige afdelinger, hvor hun får indblik i SSFs arbejde for mindretallet.

Både i Flensborg og andre steder, som f.eks. Egernførde eller Mors, hvor hun skal med til Kulturmøde. Hun glæder sig meget til den kommende tid og håber at samle mange nye erfaringer.

QUIZ

UGEAVISEN SYDSLESVIG

Sydslesvigquiz – vind et fanhalstørklæde

Svar på følgende spørgsmål og indsend kombinationen af de rigtige svar (dvs. bogstaverne foran de rigtige svar) til redaktionen@ugeavisen-sydslesvig.de. Alle rigtige indsendelser deltager i en lodtrækning, som foretages mandag 24. august. Vinderen bekendtgøres i udgaven torsdag den 27. august.

1. Hvilket dansk håndboldhold spiller i en af Tysklands bedste herrehåndboldrækker?

- A) THW Kiel
- B) DHK Flensborg
- C) SG Flensburg-Handewitt
- D) Ejderbrigade

2. I Tyskland er der fire anerkendte nationale mindretal (som det danske). Hvem hører ikke til de fire?

- A) Friserne
- B) Sorberne
- C) De tyske sinti og roma
- D) Sachserne

3. Hvor blev Istedløven placeret efter Anden Verdenskrig?

- A) Isted
- B) København
- C) Flensborg
- D) Berlin

4. Hvor mange dansksindede er der i Sydslesvig?

- A) Omkring 10.000
- B) 1.864
- C) Omkring 50.000
- D) Omkring 100.000

5. SSF står for...

- A) Slesvigsk Socialistisk Folkeparti
- B) Sydslesvigsk Forening
- C) Sydslesvigsk Vælgerforening
- D) Skandinavisk Folkebevægelse

6. Der er 24 officielle sprog i den Europæiske Union. Hvor mange regional- og mindretalssprog er der ud over det?

- A) Omkring 12
- B) Ca. et pr. Land
- C) Mere end 60
- D) Omkring 100

7. Hvilken af følgende kendte kunstnere er fra Sydslesvig?

- A) Søren Ryge
- B) Johannes Weltzer
- C) Rikke Thomsen
- D) Helene Frank

8. Medlemmer af det danske mindretal defineres som...

- A) Danske statsborgere i udlandet
- B) Tosprogede
- C) Dansksindede i en region, der historisk set var dansk
- D) Dansk-tyske grænselandsborgere

9. Hvem er mindretallets repræsentant i Forbundsdagen?

- A) Robert Habeck
- B) Stefan Seidler
- C) Claus Ruhe Madsen
- D) Jørgen Popp Petersen

10. Hvilken dansk kunstner har skrevet to sange om det danske mindretal?

- A) Kim Larsen
- B) Phillip Faber
- C) Niels Hausgaard
- D) Sigurd Barrett

En dejlig uge sommersjov på Vesterled

LEJR

Af lejrteamet

Igen havde vi en vellykket sommersjov i Vesterled. 44 Glade børn rejste mandag morgen fra Exe og blev ikke skuffet. Vi var seks i teamet som passede på børnene og gav dem en rigtig god uge med en masse af oplevelser og dejlig mad. Vi gik nogle ture og var flere gange nede ved stranden for at spille

rundbold, langbold, mbold med mere. Et highlight var onsdagens gåtur til Hvide Sande langs stranden. Vi startede kl. 10 og halvvejs spiste vi så vores madpakker. Kl. 13 var vi i Hvide Sande hvor børnene i små grupper måtte gå i byen til kl. 14. Derefter vandrede vi op til svømmehallen langs havnen. I svømmehallen var vi til kl. 17 for derefter

at blive kørt hjem til Vesterled, hvor der ventede os dejlig mad. Lørdag morgen skulle der så ryddes op efter morgenmad og kl. 11 kørte vi hjem til Exe, hvor forældrene hentede børnene. Teamet i år bestod af lejrleder Stephan Krüger, Bea Harp, Mia Peters, Cedrik Oex, Jonas Clausen og Jonas Wüstefeld. Vi glæder os allerede til næste års lejr, siger Stephan Krüger.

SSWs sommermøde holdes på Jaruplund Højskole

4.-5. SEPTEMBER

SSW inviterer til sommermøde, som holdes den 4. til 5. september på Jaruplund Højskole. På mindretalspartiets traditionelle sommermøde spiller det kommende landdagsvalg i 2027 selvfølgelig en stor rolle. Det oplyser partiet. Desuden venter der en fornyelse. For denne gang holdes sommermødet to dage. SSW forklarer, at det skyldes, at der er så mange emner, der skal drøftes med partiets bagland. Heriblandt partiets kurser. For også i år gennemfører SSW med den Dansk-Frisisk Kommunalpolitisk Forening kurser med fokus på SSW-kommunalpolitikeres udfordringer. Samtidig har partiet sat sig for at give rum og mulighed for at knytte kontakter og netværk in-

denfor partiet, men på tværs af kommunegrænser. SSW håber, at der igen er mange der har lyst til at deltage i sommermødet.

Praktiske oplysninger

Der er begrænset antal pladser til aftensmaden. Derfor beder SSW om en bindende tilmelding senest fredag den 28. august via telefon 0461-14408310 eller via mail til info@ssw.de. Pladserne til aftensmaden reserveres efter først til mølle princippet. Desuden beder SSW om, at man ved tilmeldingen oplyser, skulle man ønske vegetarmad. Der er også begrænsning på antallet af sovepladser på Jaruplund Højskole. Derfor er der også her brug for en bindende tilmelding senest fredag den 28. august via telefon 0461-14408310 eller via mail til info@ssw.de. Overnatning reserveres ligeledes efter først til mølle princippet.

MBU inviterer til stor festdag i Harreslev

Den 29. august inviterer MBU Sydslesvig (menighedernes børne- og ungdomsarbejde) til en hyggelig festdag i Harreslev danske kirke.

Kreativitet og bevægelse

MBU og Harreslev danske Menighed har lagt et festligt program til børn og barnlige sjæle. Dagen starter ud med hop-og-dans ved Arno Paulsen, der vil være festgudstjeneste med emnet jord og man vil kunne nyde Wholenberg kvartetten. Desuden venter der kreative aktiviteter for børn, hoppepude, popcorn, bålhygge med spej-

derne, hjemmebag, fam. Brenzels wokgryde, slushice samt masser af musik, leg og god stemning. Dagens højdepunkt er en koncert med Twins of June, der er et anerkendt band fra den sønderjyske muld.

Praktiske oplysninger

Venner, familie, naboer - alle er inviteret. Deltagelsen er gratis og der kræves ingen tilmelding. Festen starter kl. 13:00 og afsluttes kl. 18:00 og finder sted i og omkring Harreslev danske kirke, Berghofstraße 10 i Harreslev.

(foto: unsplash.com)

29. AUGUST

Mand med erfaring om bord i SdU

Den 01. juli flyttede der et nyt ansigt ind på Flensborghus' 2. sal. 32-årige Nils Roll blev del af SdU-holdet som CFO og skal fremover være med til at styrke foreningens økonomistyring.

En føling for tal

Nils er opvokset i Flensborg og har både været del af det danske og tyske skolesystem. Han startede sin skolegang på Gustav Johannsen Skolen, men skiftede så til det tyske system. Her tog han en tysk studentereksamen samt erhvervsuddannelse. Interessen for tal har altid været der, fortæller Nils, og det stod derfor tidligt klart, at han skulle studere noget med tal. Valget faldt naturligt på erhvervsøkonomi-uddannelsen, som han læste i Sønderborg og efterfølgende i Aarhus, hvor han tog en kandidat i Finance. Sideløbende med studiet har Nils arbejdet og samlet en del erhvervserfaring – også i dansk-tysk kontekst. Her har han blandt andet arbejdet med rådgivning, økonomistyring og ledelse i forskellige virksomheder i grænselandet.

Stadig en holdspiller

Som tidligere klubbarn i et af

SdUs Børne- og Ungdomshuse og håndboldspiller i DHK og HKUF, har han i sin ungdom været en aktiv del af mindretallet. En af de vigtigste ting, han har taget med sig fra idrætten, er holdsamarbejdet – kampen hen imod et fælles mål og viljen til at nå det sammen. Disse værdier tager han med i sit arbejde hos SdU.

-Det var nemt at falde på plads og jeg glæder mig til samarbejdet med mine nye kollegaer, fortæller Nils

En spændende faglig opgave

I den første tid har Nils brugt meget tid på at sætte sig grundigt ind i organisationen og forstå tallene og sammenhænge i SdU. Målet er at skabe større gennemsigtighed, styrke økonomistyringen og skabe et solidt beslutningsgrundlag for organisationens videre udvikling. Han har altid fundet det spændende at forstå, hvad der ligger bag tallene og hvordan organisationer hænger sammen.

- Jeg synes at jobbet er fagligt spændende og så er det jo bare en bonus, at jeg får lov til at arbejde i mindretallet, siger Nils. Nils ser frem til et godt samar-

VELKOMMEN

bejde internt i SdU og med alle yderligere samarbejdspartnere.

Uden for kontoret

Når Nils ikke sidder med SdUs økonomi, fylder livet sig med

andre interesser. Han elsker at lave mad og er glad for sport, hvor særligt padel har fanget hans interesse. Vennerne fylder også meget og han bruger gerne meget tid sammen med

dem. Han er desuden engageret i Round-Table, hvor han er med til at søsætte sociale projekter i Flensborg, og kan oven i det hele også klare sig lidt på italiensk.

Norder Jazz Festival – international flair i Flensborg

SAMARBEJDE

I 2026 får Flensborg en ny kulturel begivenhed, når Norder Jazz Festival for første gang løber af stablen. Over flere dage forvandles Nørregade og en række af gadens kultursteder til et levende jazzmiljø med koncerter, samtaler og musikalske oplevelser på tværs af genrer, generationer og grænser. Festivalen er resultatet af et stærkt lokalt samarbejde mellem det danske mindretal og aktører i Nørregade, herunder Café Isa, Norder147 og Craft Beer Bar & Shop. Samarbejdet afspejler festivalens ambition om at være et kulturelt mødested, hvor det danske mindretal, gæster fra Danmark og den tyske flertalsbefolkning mødes gennem musikken. Programmet forener internationalt anerkendte kunstnere med nye markante navne fra den nordiske jazzscene. Publikum kan opleve moderne jazz, nordisk folkemusik, improvisation, afrobeat, fusion og eks-

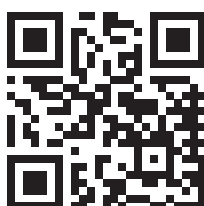
perimenterende liveformater. Blandt årets kunstnere er Girls in Airports (DK), Sunbörn, Casper Hejlesen Trio, Azur Azur (DK/SE) og violinisten Niklas Walentin, der præsenterer en koncertfortælling om violinens rolle i jazzens udvikling. Programmet spænder fra klubkoncerter og intime optrædener til open air-koncerter, familierangementer, jazzquiz og uformelle møder mellem musikere og publikum og er tilrettelagt, så jazzten opleves tæt på byens liv og mennesker. Norder Jazz Festival ønsker at gøre Nørregade til et samlingspunkt for musik, kultur og fællesskab og samtidig styrke Flensborgs position som en levende kulturby i grænselandet. Som arrangørkredsen udtrykker det: "Jazz er allerede en del af byens puls, og vi oplever et publikum, der møder musikken med både nysgerrighed og åbenhed. Med festivalen ønsker vi at åbne Nørregade endnu

mere og skabe et rum, hvor musik, byliv og mennesker smelter sammen."

Praktisk

Festivalen finder sted 10.-12. september 2026 i Nørregade. Billetter fås her: www.ssf-billetter.de, tlf. +49 461 14408125, SSFs sekretariat (https://syfo.de/regional), Aktivitetshuset, Norderstr. 49, Flensborg, sh:z Ticketcenter, Nikolaistr. 7, Flensborg, Reisebüro Peelwatt, Marie-Curie-Ring 39, Flensborg og ved indgangen. Arrangørerne er Sydslesvigsk Forening (SSF), Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU), Dansk Centralbibliotek, Norder147, Café Isa og Norder Craft Beer Bar & Shop.

Musikstarter Camp vender tilbage til Flensborg i efterårsferien

Endnu en gang samler SdU musikinteresserede unge til Musikstarter Camp, når Duborg-Skolen i Flensborg fra den 10. til 13. oktober lægger lokaler til fire dage med musik og fællesskab.

Et spændende program

Campen er målrettet unge mellem 13 og 18 år, uanset om de er nybegyndere eller allerede har flere års erfaring med et instrument. Det eneste, der kræves for at deltage, er lysten til at spille.

I løbet af de fire dage bliver deltagerne sat sammen i helt nye bands, som arbejder tæt sammen om at skabe deres egen musik. Undervejs er der works-

hops og undervisning af professionelle musikere, der stiller deres erfaring til rådighed og giver konkret inspiration til deltagerne.

Musikalsk fællesskab

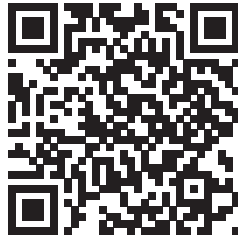
Et centralt element i programmet er sangskrivningen, hvor de unge får mulighed for at omsætte egne idéer til tekst og toner. Samtidig opstår der undervejs et fællesskab omkring musikken, som ofte fører til nye venskaber på tværs af deltagere.

Campen rundes af med en koncert på Volksbad i Flensburg, hvor de nydannede bands stiller op på en professionel scene

og fremfører resultatet af ugens arbejde for et publikum.

Tilmeldingen er åben

Prisen for at deltage er 750 kroner, hvilket dækker tre overnatninger på Duborg-Skolen samt fuld forplejning gennem hele opholdet. Tilmelding foregår via www.musikstarter.dk/camp/camp-flensborg-2026.

Da friserne kom på den europæiske mindretalsdagsorden ”Bohmstedter Richtlinien” fylder 100 år

Historisk Samfund og Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte inviterer til et arrangement, der markerer 100 års jubilæet for „Bohmstedter Richtlinien”. Arrangementet holdes i Trelstrup (Dreisdorf) den 12. september fra kl. 14:00. Den 12. september 1926 er historisk vigtig for den nordfriske befolkningsgruppe, fordi dagen blev afgørende for de såkaldte ”Bohmstedter Richtlinien”, der fik en lang virkningshistorie og cementerede nordfrisernes nationalpolitiske splittelse.

Baggrund

(Af Thomas Steensen)

I 1920'erne blev der udkæmpet en heftig strid i Nordfrisland. Spørgsmålet lød: Er friserne et nationalt mindretal – eller er de en tysk stamme. De to ”lejre” var dybt splittede, men de var enige på et punkt: Friserne var dengang på den europæiske mindretalsdagsorden. Formanden for de nationale frisere, Johannes Oldsen, skrev, at friserne dengang spillede en ”lille verdensrolle”. Hans modstander fra Nordfriesischer Verein, Rudolf Muuß, udtalte, at man beskæftigede sig med nordfrisere i Genève, Paris, Prag og Berlin.

I slutningen af august 1926 mødtes den Europæiske Nationalitetskongres for anden gang i Genève. Johannes Oldsen var formand for den Frisk-Slesvigske Forening og øjnede muligheden for at få friserne anerkendt som mindretal. Kongressen i Genève skulle optage hans forening. Dermed ville han være kommet sit mål om anerkendelse af friserne som nationalt mindretal i Tyskland nærmere. Han blev understøttet af de andre mindretal i Weimarepublikkens Tyskland: polak-

kerne, danskerne og sorberne. De tre mindretalsorganisationer krævede i Genève, at friserne skulle optages som medlem af Nationalitetskongressen.

Johannes Schmidt-Wodder repræsenterede det tyske mindretal i Folketinget og var med i Genève. Han rejste foruroliget tilbage til Tønder. Hans vigtigste mål var flytningen af 1920-grænsen mod nord. Det krævede en fast tysk front. Derfor havde han ingen interesse i, at det skulle opstå endnu et mindretal på vestkysten. Bag kulisserne fik han Nordfriesischer Verein til at protestere. Det skulle dog se ud som en spontan aktion.

Rudolf Muuß, som var præst i Tating på Ejdersted, tog teten. Ud fra et oplæg fra Schmidt-Wodder formulerede han fem sætninger, som blev besluttet på Nordfriesischer Vereins generalforsamling i Bomsted (Bohmstedt) for 100 år siden, den 12. september 1926. Heri fremhævedes på den ene side, hvor vigtigt det var at pleje det friske sprog. På den anden side blev det understreget: ”Vi nordfrisere er tysksindede. Vi vil ikke betragtes som nationalt mindretal.”

Disse såkaldte ”Bohmstedter Richtlinien” blev støttet af flere end 13.000 underskrifter, som blev indsamlet efter mødet.

Da friserne heller ikke blev optaget på den tredje Europæiske Nationalitetskongres, forlod de andre nationale mindretal i Tyskland organisationen i protest. De mente, at centrale principper var blevet krænket. Det danske mindretal fremhævede: ”Hvordan ville det være, hvis en skønne dag det dansksindede flertal i Nordslesvig og det tysksindede flertal i Sydslesvig ville iscenesætte en stor demonstra-

tion – med underskriftsindsamlinger! – for dermed at fortælle hele verden, at ”man” ikke ønskede at være et mindretal?!” ”Bohmstedter Richtlinien” fik en lang virkningshistorie og cementerede nordfrisernes nationalpolitiske splittelse. Først i 1990 fik nordfrisere – nu som ”frisisk folkegruppe” – krav på „beskyttelse og fremme” i den slesvig-holstenske landsforfatning.

Arrangementet

Historisk Samfund og Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte sætter fokus på denne del af historien ved arrangementet i Trelstrup den 12. september.

Ligesom i 1926 starter programmet med en rundvisning i Trelstrups landsbykirke. Efter kaffebordet kl. 15:00 på landsbykroen ved siden af kirken indledes der med hilsner fra de to historiske foreningers formænd, Henry Bohm og Friedrich Rantzau. Landdagsvicepræsident Jette Waldinger-Thiering taler på vegne af landdagens friserudvalg.

Dernæst holder professor Thomas Steensen, som er tidligere direktør for Nordfriisk Instituut i Bräist/Bredsted, foredrag om begivenhederne for 100 år siden.

Programmet afsluttes med en samtale om, hvordan splittelse kunne overvindes. Werner Junge og Jørgen Kühl taler derom med Ingwer Oldsen, som er formand for Nordfriesischer Verein, og Marie Hahn, som er formand for Friisk Foriining.

Foto

På billedet ses Johannes Oldsen. Han var formand for den Frisk-Slesvigske Forening, der hævdede nordfri-

serne som selvstændig nationalitet og dermed et nationalt mindretal i Tyskland.

(Foto: Thomas Steensens samling.)

Tilmelding

Arrangementet og kaffebordet er gratis, men der bedes om tilmelding på <https://geschichte-s-h.de/gshg/veranstaltungen/100-jahre-bohmstedter-richtlinien/>

12. SEPTEMBER

Tre kendte færøske brødre udstiller i Sydslesvig og i Syddanmark

Efterårets udstilling på Mikkkelberg åbner den 30. august. Udstillingen viser de tre færøske kunstnerbrødre Torbjørn Olsen, Hans Pauli Olsen og Marius Olsen. Udstillingen er en dobbeltudstilling i samarbejde med Galleri Sam i Billund og vises parallelt på begge sider af grænsen. For at få hele oplevelsen med, må man besøge både Mikkkelberg og Galleri Sam.

Udstillingen på Mikkkelberg vises d. 30. august – 22. november 2026. Udstillingen i Galleri Sam åbner dagen før og kan ses d. 29. august – d. 27. september 2026.

Udstillingen

De tre færøske kunstnerbrødre er alle kendte ansigter både på Mikkkelberg og i Galleri Sam. Mikkkelberg var i 1990'erne og 00'erne kendt for sine Færø-udstillinger. Især Torbjørn Olsen har haft flere udstillinger på stedet og har skabt flere værker specifikt til Mikkkelberg. Galleri Sam er de tre brødres stamgalleri i Jylland.

Det er ikke desto mindre en stor begivenhed at udstille alle tre brødre på samme tid og over to lokaliteter. Bare det at få samlet brødrene kræver lidt. Maleren Torbjørn Olsen bor i Torshavn, skulptøren og tegneren Hans Pauli Olsen i København, og grafikerer Marius Olsen i Finland. Til udstillingsåbningerne på Mikkkelberg og i Billund vil de alle tre være til stede, og det vil være muligt for publikum at møde dem.

Udstillingen er bygget op over helt nye og nyere værker, men på Mikkkelberg vil der også være en ophængning af nogle af Torbjørn Olsens akvareller af motiver fra H.C. Andersens eventyr og nordisk mytologi, malet i de tidlige 1990'ere på opfordring af Mikkkelbergs grundlægger Henry Buhl. Marius Olsen medbringer 23 grafiske arbejder i koloristisk stil. Hans Pauli Olsen viser blandt andet skulpturgruppen "Vi", der portrætterer mænd, kvinder og børn i alle livsstadier. Gruppen vokser sig større for hver gang den udstilles og består nu af over tyve figurer.

Baggrund

En sjov historie er det, at Henry Buhl på en rejse til Færøerne i 1992 bad den daværende leder af det færøske kunstmuseum, Bardur Jakupsson, om at møde en ung, endnu ukendt kunstner. Jakupsson anbefalede Buhl at gå hen til Torbjørn Olsen. Olsen fortæller

om sit første møde med Buhl, at han en dag fra sit atelier i Torshavn lagde mærke til en mand, der gik frem og tilbage nede på gaden. Endelig tog manden sig sammen til at gå op ad trappen. Olsen var netop blevet færdig med et maleri, og så snart Henry Buhl var kommet inden for døren – for det var ham – styrede han direkte hen til maleriet, pegede på det og sagde "det køber jeg". Resultatet af mødet blev både en invitation til Torbjørn om at udstille på Mikkkelberg og startskuddet til et mangeårigt venskab.

Galleri SAM er opkaldt efter den danske maler Svend Aage Madsen, der i mange år opholdt sig og malede på Færøerne og tilbage i Danmark åbnede galleriet udenfor Billund med dansk og nordisk kunst. I dag drives galleriet med stor ildhu af hans datter Karin Pedersen. Galleriet viser fortsat dansk og nordisk kunst, med stor vægt på Færøerne og Island.

Udstillingen på Mikkkelberg er blevet til i et snævert samarbejde med Foreningen Norden Sydslesvig og med støtte fra Ministerium für Allgemeine und Berufliche Bildung, Wissenschaft, Forschung und Kultur samt Foreningen Norden i Sydslesvig.

Leder på Mikkkelberg Lisbeth Bredholt Christensen udtaler: "For Mikkkelberg betyder udstillingen og de samarbejder, der i den forbindelse er opstået, en vigtig bekræftelse og styrkelse af de nordiske bånd mellem det danske mindretal og den danske og den nordatlantiske kunstverden."

Kunstnerne

De tre brødre Olsen tilhører nogle af Færøernes mest kendte, nulevende kunstnere.

Maleren Torbjørn Olsen (f. 1956) er uddannet på Robert Askou-Jensens tegneskole på Glyptoteket 1972-74. Olsen står bag altertavler i flere kirker i Danmark og på Færøerne; blandt de mest kendte er Haldarsvík og Øster Skerninge. Udover at have fornyet det færøske landskabsmaleri er Olsen en af Nordens førende portrætmalere, kendt for rammende karakteristikker, herunder af biskop Ole Bertelsen i Vor Frue Kirke i København og biskop Karsten Nissen i Viborg. Torbjørn Olsen har udstillet og er repræsenteret på kunstmuseer samt i en række private og offentlige samlinger i Norden. Torbjørn Olsen modtog Færøernes kulturpris i 2014. Skulptøren Hans Pauli Olsen (f. 1957) er ud-

dannet 1979-1987 på Kunstakademiet hos Willy Ørskov og Bjørn Nørgaard. Medlem af kunstnersammenslutningen Grønningen; gæstelærer på kunstakademierne i Oslo og København. Blandt Olsens offentlige bestillingsarbejder er portrætbuster af Dronning Margrethe, Prins Henrik, Kronprins Frederik og Prins Joakim. Olsens skulpturer ses i det offentlige rum både i Danmark og på Færøerne, heriblandt "Sælkvinden" (Mikladalur). Modtog i 2004 Carl Nielsen og Anne Marie Carl Nielsens Hæderspris. Olsen er repræsenteret på kunstmuseer og en række private samlinger på Færøerne, i Danmark og i udlandet.

Grafikerer Marius Olsen (f. 1963) er 1986-1992 uddannet på den Nordiske Kunsthøjskole, Finland, på Hovedskous Målarskola, Göteborg og Konsthögskolan, Umeå, Sverige. Olsen har undervist på Kunsthøjskolerne i Nuuk, Grønland 2002 samt på Kunsthøjskolen i Torshavn. Marius Olsens subtile og præcise arbejder med stentryk er, med galleristen Lars Borellas ord "håndgribelige eksempler på de uendelige muligheder inden for litografi, intaglio og reliefprinting". Marius Olsen er bosat i Finland og har udstillet og er repræsenteret med værker på kunstmuseer og i en række private samlinger i hele Norden.

Fernisering

Alle er velkomne til udstillingsåbningerne. På Galleri Sam er det lørdag d. 29.08. kl. 14. De tre kunstnere er til stede, og Lars Hansen fra Billund Kommune taler. På Mikkkelberg åbner udstillingen søndag d. 30.08. kl. 14. Også her vil der være mulighed for at møde kunstnerne. Desuden vil kulturminister i Slesvig-Holsten Dr. Dorit Stenke deltage og overbringe en hilsen. Der vil være taler af formand for Foreningen Norden i Sydslesvig Anke Spoorendonk og leder af Galleri Sam Karin Pedersen. For musikken står færingen Hans Martin Hammer, der vil spille færøske viser. Sammen med sin far Hans Eiler Hammer, præst i Tønning og bestyrelsesmedlem i Foreningen Norden, har Hans Martin Hammer også lovet at lære publikum et par færøske sange. Far og søn medbringer desuden smagsprøver på færøske specialiteter, blandt andet skærpekød og tørfisk. Alt i alt er der lagt op til to spændende eftermiddage i Danmark og i Sydslesvig.

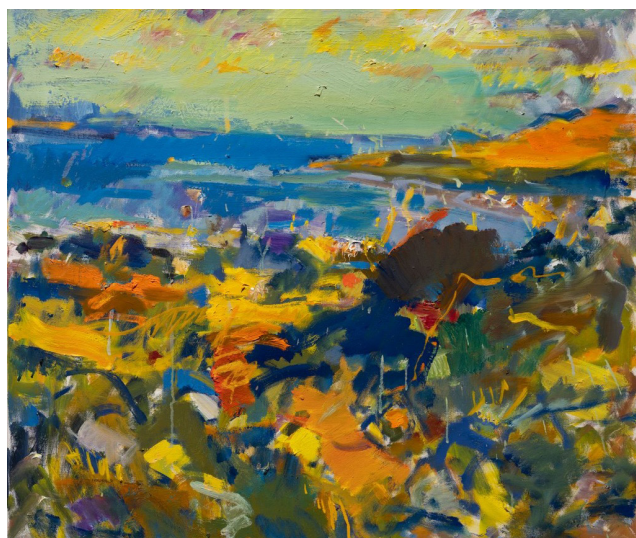
(Foto: Niels Fabæk)

LÆKKERBISKEN

(Fotos: Galleri Sam)

De Tilsluttede Foreninger: Kvinder i Sydslesvig

Hvem står egentlig bag SSFs De tilsluttede foreninger og hvad laver de? Et spændende spørgsmål, som Ugeavisen Sydslesvig svarer på. I løbet af det første halvår 2026 præsenterede Ugeavisen Sydslesvig flere af dem og der vil også fremover indimellem komme en præsentation af nogle.

SSF har 15 tilsluttede, selvstændige, danske foreninger, der gør brug af SSFs infrastruktur til deres arbejde. Foreningerne har tilsammen ca. 4000 medlemmer og deres arbejde og størrelse spænder bredt.

Repræsentanter for de tilsluttede foreninger er en del af foreningsdemokratiet i SSF.

Denne gang præsenteres Kvinder i Sydslesvig.

Kvinder i Sydslesvig blev grundlagt i 1948 og har skiftet navn et par gange. Foreningen fokuserer på kvinder i byen som målgruppe og har til formål: "alsidig oplysning indenfor kulturelle, sociale og praktiske forhold til gavn for hjem og samfund og at styrke og udbygge fællesskabet blandt kvinder i Sydslesvig". Foreningen afholder i dag kurser, foredrag, rejser og andre former for videreuddannelse.

Foreningen har skiftet navn et par gange, senest fra at hedde Aktive Kvinder til det nuværende Kvinder i Sydslesvig. Jette Waldinger-Thiering, som er forkvinde for Kvinder i Sydslesvig mødte redaktionen på Flensborghus, hvor hun fortalte om, hvorfor hun valgte at stille op som forkvinde. Hun kunne se, hvor meget foreningen betød for mange kvinder og at det er vigtigt at bibeholde foreningen, hvis kodeord er fællesskab, kreativitet, samvær og at tage sig af hinanden. Foreningens hjemsted er oprindeligt Flensborg, men der er også aktiviteter i Slesvig og Egernførde.

Kvindeforeningens formål er at samle kvinder til socialt samvær, for derigennem at lære andre kvinder at kende og f.eks. undgå ensomhed. Foreningen kan påtage sig opgaver af social, natio-

nal og kulturel karakter.

Både på overordnet og på lokalt plan samarbejdes der med de andre danske organisationer og institutioner i Sydslesvig.

Kvinder i Sydslesvig har også været på flere længerevarende rejser i de senere år, hvor en gruppe kvinder har været afsted over flere dage. De har bl.a. været i de tjekkiske kurbade Karlovy Vary, Mariánské Lázně og Františkovy Lázně i Spreeewald og i år var de i Kroatien med byerne Dubrovnik, Split og Trogir som rejsemål.

Jette fortæller om de mange udflugter, ofte med kreativitet som omdrejningspunkt som Kvinder i Sydslesvig arrangerer og som er meget populære. Sammen med den anden kvindeforening i Sydslesvig, Den slesvigske Kvindeforening, har de deltaget i Masker i marsken og Kreative dage i Fredericia. En tur til Glückstadt var så eftertragtet, at den blev gennemført to gange. I september er der madlavning på Sorteveys Børne- og Ungehus. Mange aktiviteter er i samarbejde med andre bl. a. Dansk Sundhedstjeneste, som også står for ferie- og rekreationshjemmet for seniorer Bennetgård. Nogleord i foreningen Kvinder i Sydslesvig er fællesskab,

håndarbejde, netværk, synlighed, at komme ud for at opleve noget sammen med andre. Det genspejles i de aktiviteter, der sættes i gang og man holder øje med hinanden i den forstand, at man reagerer, hvis man lægger mærke til, at der er nogen, der pludselig ikke deltager mere. Lokalt er der også mere tilbagevendende aktiviteter, som strikkeklubber, hyggeaftener med spisning og meget andet. Kvinder i Sydslesvigs formand Jette Waldinger-Thiering, der selv er bosiddende i Egernførde, ser frem til de mange spændende aktiviteter der kommer i den næste tid og interesserede er velkomne til at kontakte hende på mail jette-waldinger@t-online.de.

Billedet foroven stammer fra 2023, som var jubilæumsåret og hvor foreningen stadig hed Aktive Kvinder. Portrættet forneden er af Jette Waldinger-Thiering er fra 2026.

